

Mag. Mirjam Podsedenshek | Zavod RS za šolstvo

Svet okoli sebe – ali svet v človeku?

Veronika Dintinjana, pesnica, je prepričana, da je svet pomemben za človeka, saj mu odpira prostor za opazovanje, doživljanje in izražanje sveta v njem samem, obenem pa pomeni tudi živeti za Drugega. (Dintinjana, 2017)

Njena poezija, ki se postopno razkriva vsaj v dveh pesniških zbirkah, *Rumeno gori grm forzicij* in *V suhem doku* kaže njeno svetovljanstvo, notranjo zraščenoost z evropsko kulturno tradicijo in dediščino, ki jo suvereno in samostojno predstavlja mladim.

Svet, izražen in ubeseden v zadnji pesniški zbirki *V suhem doku* tudi mladim kaže, da je njeno pesnjenje nenehno miselno popotovanje in prelivanje kultur, a obenem tudi notranje iskanje varnega zavetja, miselnega pristana, v katerem lahko počiva in se spočije vsak, saj najde uteho v lepem, jasnem in znanem. Pesem namreč jasno, čeprav potihoma, sprašuje človeka, s preprostim: »Kdo si?«, in se obenem trudi, da bi zanj in zase našla vsaj pot, čeprav odgovor tudi za mlade ostaja še vedno odprt – vedno znova nov, neponovljivo osebni in enkratni.

Literarno ustvarjanje jo povezuje tudi z dramatikom, prozaiстом in pesnikom Vinkom Möderndorferjem.

Tudi njegova poezija se zrcali v sodobnem življenju vsakdanjega človeka, le da pesnikova ni zgolj opazovanje in iskanje, pač pa lahko tudi angažiranost in upor.

V izbrani pesniški zbirki, ki so jo letos brali osnovnošolci *Romeo in Julija iz sosednje ulice*, gre za svežo aktualizacijo dveh tem: ljubezenske in bivanjske, ljubezenska pa je smiselna, če je uresničena v prijatelju, bližnjem, sočloveku.

Pri tem ni pomembno ali gre za poezijo, namenjeno mlademu ali odraslemu bralcu, saj je avtor prepričan, da ... »Literatura je vedno literatura.« (Möderndorfer, 2020)

Bistveno je, da literatura daje in bogati, povezuje in uči spoznavati tudi vsakdan in življenje.

Zdi se, da nam poezija Miroslava Košute, zbrana v zbirki *Božaj veter*, pripoveduje, da je življenje lahko tudi praznik. Prazničnost je skrita v sinjini domačega portiča, vršenju borov na gmajni, v odločitvi biti doma v slovenski besedi in se obenem odpreti sredozemskemu prostoru in znati sobivati z drugimi, s prvimi nežnimi čustvi in veseljem nad tem, da si in želiš biti, upati, živeti.

Ali pa kot si želi Gorazd v *Nevihti* Lenarta Zajca – zgolj napraviti prvi korak k ljubljenu dekletu, da bi se uresničil v tistem, kar ima rad.

Postmodernistična proza, roman *Ime rože* Umberta Eca, dijakom odpira pogled v preteklost in doživljanje srednjega veka, ravnanje in doživljanje etosa takratnega izobraženca, etičnih in eshatoloških meril takratnega časa. Kljub hoteni postavitvi v ekspertno raziskani čas in prostor srednjeveške Evrope avtor tudi mladim – ali pa prav njim – postavi zrcalo. V njegovih odsevih lahko prepoznajo in razumejo etično držo izobraženca, srednjeveškega meniha in njegove odločitve na eni strani – na drugi pa postavljanje in vrednotenje sodobne presoje prestopanja meja – s kriminalno zgodbo in prvinami kriminalke Sherlocka Holmesa. Aktualizacija prostora, bivanjske teme je tudi pri mladih nova, sveža in premočrna, hkrati pa kaže, da je literatura tudi za mlade in predvsem zanje, zanimiva in sporočilna. (Lahko) jih vedno znova uči biti in bivati in odkrivati ...